

השבת

של רבי נחמן עברסלב

וייך את הסלע ...

[לקוטי הלכות - תלמוד תורה ג', ג']

וזהו שאמרו רבותינו ז"ל: אלמלא לא הכה משה בצור, לא הוי טרחי רבנן בשמעתתא וכו' כמו בא. כי הצור הוא בחינת תורה שבעל פה, כמו בא. והכאת משה בצור זה בחינת שמאלה [כי הצדיק האמת מוכרח ליפול לאיזה שגיאה דקה כחוט השערה, לבחינת שמאלה, בשעת אמירת תורתו, כדי שעל ידי בחינת שמאלה, יקבל שפע ופרנסה לעולם, ולהמשיך להם עושר וכבוד], שהוא בחינת הכאה בחינת דינים וגבורות כידוע.

ומחמת שמשה רבנו היה מוכרח ליפול לבחינת שמאלה בשביל פרנסה שהוא בחינת להשקות העדה ובעירם להמשיך להם פרנסה; ומחמת שדורו ערערו עליו אז, על ידם בא לידי טעות והכה את הסלע במטהו פעמיים, דהיינו שהתגבר ביותר בחינת שמאלה. כי ה' יתברך אמר לו: **ודברתם אל הסלע**. כי לא היה צריך לעורר בחינת שמאלה, חס ושלוש, בעובדא (במעשה) ממש, רק לדבר בנחת אל הסלע - שהוא תורה שבעל פה.

ואף על פי שצריך להמשיך מים ושפע של פרנסה, זה היה נמשך על ידי בחינת שמאלה, דק מן הדק. ומחמת שמשה רבינו היה קדוש בתכלית הקדושה, וכל כוונתו היה לשם ה' לבד, על כן סבר שאי אפשר לו בשום אופן ליפול לבחינת שמאלה בשביל פרנסה, כי אם על ידי הכאה ממש, כמו שהיה בפעם הראשון, שצוהו ה' יתברך: **והכית בצור וכו'.**

ובאמת לא כך היה רצון ה' יתברך עכשיו. כי אדרבה בפעם הראשון, היינו בתחילת התגלות התורה היה באמת ההכרח להכות בצור, כדי לעורר בחינת הכאה - שהוא בחינת שמאלה - כדי להמשיך מים לעדה, דהיינו פרנסה.

אבל אחר כך, שכבר נתעורר בחינת שמאלה, כשצריכין לפרנסה צריכין דייקא להמתיק בחינת שמאלה, ולאכללא שמאלה בימינה, ואז דייקא ממשכין פרנסה.

ועל כן, על ידי הכאת משה בצור נמשכין כל הקשיות והחומרות שבהלכה. כי כולם נמשכין מבחינת השגיאה של הצדיק, שהוא בחינת הכאת משה בצור, שהוא בחינת שמאלה, שמוכרח הצדיק האמת שהוא בחינת משה ליפול לשם בשביל פרנסה כנ"ל.

עצות

[לקוטי עצות - סבלנות - א', ב']

❖ כשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו, זאת הבחינה הוא מעין עולם הבא, וזה זוכין על ידי ודוי דברים לפני התלמיד חכם. ואז יזכה לידע, שכל מה שעובר עליו כל ימי חייו הכל לטובתו, כי הכל מחמת אהבה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותו. וזה עיקר שלמות הדעת של האדם, שלא יבעט ולא יתבלבל מהרפתקאות שעוברין עליו, רק יאמין שהכל לטובתו הנצחית.

❖ כמו שכל הרפואות הם בסמים מרים, כן רפואות הנפש צריכין לקבל על ידי מרירות, דהיינו המניעות שצריכין לשבר, והיסורים

שצריכים לסבול קודם שזוכין לרפואות הנפש באמת.

וכמו שבחולי הגוף לפעמים החולשה גוברת כל כך, עד שאין יכולת ביד החולה לסבול מרירות הרפואות, ואז הרופאים מושכין ידיהם מן החולה ומייאשים אותו, כן כשעוונות שהם חולי הנפש גוברים מאד, אזי אין יכול לסבול מרירות הרפואות, ואז היה כמעט אפס תקוה, חס ושלוש. אבל ה' יתברך מלא רחמים, וכשרואה באדם שחפץ לשוב אליו, אבל אין בו כח לסבול מרירות הרפואות שצריך לפי רוב עוונותיו העצומים, אזי הוא יתברך מרחם עליו ומשליך כל חטאתיו אחר כתפיו, כדי שלא יצטרך לסבול מרירות הרבה בשביל רפואתו, רק כפי יכולתו.

ומזה יבין כל אחד ואחד בעצמו, מי שרוצה לחוס על חייו וחפץ לשוב לה' יתברך, ואזי על פי רוב, כשמתחיל לכנס מעט בדרכי הכשרים ולהתקרב לה' יתברך, אזי באים עליו מניעות ויסורים הרבה מכמה צדדים, כל אחד כפי עניינו. ונדמה לו לפעמים, שאי אפשר לסבול מרירות ויסורים ומניעות כאלה. ויש שנפלו מחמת זו וחזרו ונתרחקו, חמטא לצלן.

אבל החפץ באמת, צריך שידע ויאמין שכל המרירות והיסורין והמניעות הבאים עליו, הכל בחסד גדול. כי לפי עוונותיו הרבים, היה צריך לסבול מרירות הרבה יותר בשביל רפואתו, שלא היה בכחו בשום אופן לסבול, והיה נאבד תקוותו, חס ושלוש. אבל ה' יתברך מרחם עליו, ואינו שולח לו מרירות ויסורים כי אם לפי יכולתו. וזאת המרירות והיסורים וכו' שיש לו, בודאי הוא צריך לסבול, ובודאי יש בכחו לסבלו. כי ה' יתברך אינו שולח על שום אדם מרירות ומניעות שאי אפשר לסבלם ולשברם, אף על פי שלפי מעשיו היה מגיע לו כך.

תפילה

[לקוטי תפילות א' - תפילה כ"ז]

... ועל זאת באתי להפיל תחנתי לפניך, ה' אלקי ואלקי אבותי, גדול העצה ורב העליה, עושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין מספר. ואין דבר נמנע ממך, הן כל תוכל ולא יבצר ממך מזימה, ואתה רופא נאמן ורחמן אמת, ובידך הכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל. ומי יאמר לך מה תעשה. על כן על משמרת אעמדה ואזעק ואשווע ואצעק אליך תמיד, עד שתחנני ותמתיק את מרירות רפואתי, ותורני ברחמך את עץ החיים, להמתיק ולבטל מרירות המים הרעים, ותסיר ממני כל מיני מרירות, ברחמך.

ותתן לי כח וגבורה והתחזקות, לסבול ולקבל עלי באהבה מעט המרירות שאני מוכרח לסבול בשביל רפואתי, ותמעט בחסדך את המרירות של רפואתי בתכלית המיעוט, ותמהר לרפאות אותי רפואה שלמה, רפואת הנפש ורפואת הגוף, כי אני רואה מרחוק חסדיך הגדולים, שאתה מגדיל עמי בכל עת ובכל שעה, בלי שיעור וערך ומספר.

על כן, אני משליך יהבי עליך לבד, שתרחם עלי ותגן בעדי ותפרוס עלי את סוכת שלומך, ותעלה רפואה שלמה לכל תחלואי ומכאובי נפשי וגופי. ותקיים בי מקרא שכתוב: **בורא ניב שפתים שלום, שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו.**

ליכרוון נצח מורנו ר' ישראלי בנימין אדסר ב"ר אריהק שלמה זצ"ל

סיפור

(אבני"ה ברזל, ס"ד)

אמר רבינו ז"ל, על מלאך המוות להמית כל העולם בגשמיות וברוחניות יכבד עליו הדבר, ובכן העמיד לו עוזרים בכל מקום: הרופאים להמית בגשמיות, והמפורסמים של שקר להמית ברוחניות. (ופעם אחת כשהיה מוהרנ"ת ז"ל בטעפליק, ונפל לערש דוי. ובלא שאלת פיו הביאו לו את הרופא; כשבא הרופא הסב מוהרנ"ת את פניו אל הקיר, ואמר: **הבאתם לי שליח המלאך המוות.**)

ופעם אחת היה נתחב למוהרנ"ת ז"ל מסמר של ברזל ברגלו. והיה לו כאב גדול מזה, והביאו לו עלה אחד שמסוגל לזה, ואמרו לו שהוא רק מצד הסגולה ולא מצד רפואה, ולא רצה. ענה ואמר: **אם יש בכוחו לרפאות יש בכוחו לקלקל גם כן,** ונתרפא בלי זה בעזרת ה' יתברך).

ועוד אמר רבינו ז"ל: כשהרופאים כבר כן מתקנים פעם, זה כמו שמטליאים ששמים איזהו טלאי. גם אמר: משנים אני מפחד מגוי ומאדמו"ר רמאי, הם לא יודעים כלל מכחם, אם הם רק היו יודעים הם היו עוד יותר גרוועים, ה' ישמרנו.

רבינו ז"ל אמר: כשבריאם צריך לעשות ולעשות, וכשנהיים חולים צריך לעזוב את המספרים והברזלים (ורק לעסוק בעבודת ה' המוכרח על פי השולחן ערוך לפי מצב בריאותו) וצריכים לקיים מצוות ושמרתם את נפשותיכם וכו'.

צדיק

(אוצר הידאה - צדיק - ר"ד)

עיקר יחודא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, הוא על ידי נפשות ישראל המחפשים ומבקשים אחר הצדיק האמת, עד שמוצאים אותו, ובאים אליו ביגיעות עצומות בכל פעם, כדי לקבל ממנו תורת אמת, והצדיק מעלה נפשותם בבחינת מיין נוקבין, ועושה על ידי זה יחוד גדול, ועל ידי זה ממשיך להם תורה, כמובא במקום אחר.

אבל כשאין הנפשות משתדלים לבקשו ולילך אחריו, אזי אינו יכול לעשות היחוד הקדוש הנ"ל, ואזי מתגברין, חס ושלום, הדינים הקשים, עד שמוכרחין למות ולהרג, חס ושלום, כמה נפשות על קדוש ה', ועל ידי זה נעשה היחוד הקדוש הנ"ל, כמובא במקום אחר.

הי מוהר"ן

(שלא להתעקש על שום דבר..., תל"ד)

כשכתבתי לפניו ספר האלף-בית הראשון ומפיו יקרא אלי מתוך כתביו ואני כותב על הספר בדיו, ונמשך הדבר זמן רב, כי בתחילה כתבתי לפניו קצת בערך חצי בוגן [גליון], ואחר כך, לא נזדמן פנאי לכתוב לפניו, ונמשך בערך שלושה או ארבעה חדשים, ואז כתבתי לפניו עוד מעט. אחר כך, נתבטל הדבר לערך שתי שנים. ופעם אחת, קודם חנוכה, נתעכבתי בברסלב בערך שלושה שבועות אצלו, ואז כתבתי לפניו כל האלף-בית. ואז כתבתי לפניו בכל יום ויום כמה שעות רצופים, עד שנגמר בשלמות, תהילה לאל. והיה כבד הדבר עליו מאד, אך מאהבת ישראל, מסר נפשו על כל דבר שיש בו זכות וטובה להכלל.

ופעם אחת, כתבתי לפניו כמעט כל היום כולו, ואחר כך לעת ערב ענה ואמר: בוא לחשבון עמי על אותו היום מה עשינו בו. ואמר: הלא התפללנו וגם למדנו מעט ואחר-כך כתבנו. וגם זה הוא לימוד, היינו מה שכותבין דברי תורה נחשב גם כן ללימוד. ואמר אז: כל מה שאני צריך

לעשות, אני חפץ מאד לעשותו ולגמרו תכף ומיד דייקא, ולא להשהותו לזמן אחר. ואמר: אם היה אפשר לגמור כתיבת ספר האלף-בית ביום אחד הייתי חפץ מאד בזה.

ובענין זה, יש כמה שיחות הצריכים מאד, איך היה זריז בכל דבר ודבר הצריך ומוכרח, שהיה מזדרז מאד לעשותו מיד תכף בלי עיכוב, אפילו דברי חול, כדי שלא יצטרך לבלבל בזה אחר כך, כי אם לא היה עושה אותו מיד, לא היה יודע אם יעשהו עוד לעולם. כי אחר כך, לא היה רוצה עוד לבלבל דעתו עוד כלל בזה. כי מוחו היה דבוק תמיד במה שהיה צריך לעבודת ה'. על כן, היה חפץ בכל דבר המוכרח לעשותו, אפילו בדברי חול לעשותו תכף ומיד, בלי עיכוב כלל. ואפילו אם צריך ללמוד או לעסוק בעבודת ה', והגיע אליו עסק שהיה מוכרח לעשותו, אף על פי שזה העסק לא היה דבר שבקדושה ממש, אף על פי כן, מאחר שמוכרח לעשות אותו הדבר, היה רגיל על פי רוב לפטור עצמו מקודם לעשות בזריזות מיד מה שצריך ומוכרח לעשותו, כדי שתהיה דעתו פנויה אחר כך. אך, אם לא היה אפשר לעשותו מיד, לא היה מבלבל דעתו כלל בזה. רק אם היה אפשר לעשותו אחר כך, למחרת או לזמן אחר היה עושהו, ואם לאו לאו. ולא היה טרוד ומבלבל כלל לעולם, בשום דבר שבעולם. ואי אפשר לבאר עניינים כאלו בכתב כלל.

אכילה

(אוצר הידאה - אכילה - פ"ח)

אכילת ישראל היא במקום קרבן, כמאמר רבותינו ז"ל: **שולחן מכפר כמזבח.** וכשם שבקרבתן אם זכו אזי אריה נחת למיכל קרבנה [אריה יורד לאכול קורבנו], ואם לאו, **כלבא נחת למיכל קרבנה** [כלב יורד לאכול קורבנו], וכל זה תלוי העיקר בשמירת הברית כמבואר בפנים, כמו כן בהאכילה צריך לשמור את עצמו מח"י טרפות שהם בחינת פגם הברית (כי תיקון הברית הוא בחינת צדיק ח"י עלמין), בכדי שלא יהיה בבחינת כלבא נחת וכו', שזה בחינת **לכלב תשלמן אתו**, הנאמר בטרפה. וכשנשמרין מח"י טרפות, שזה בחינת שמירת הברית, אזי המאכל עולה בקדושה ונכלל בבחינת צדיק ח"י עלמין, ואז אריה נחת למיכל קרבנה.

מכתב

(אבי הנחל ב"י - מכתב ער"ה)

... וכבוד הצדיק האמת, שהוא ראוי שיהיה לו לכל הכבוד והגדולה שיבואו כל ישראל לכבדו ולהתקרב אליו, כדי שיוכל להדריך את ישראל בדרך הקדושה, ולהאיר הדעת בעולם.

וזה עיקר שלמות ותיקון הכבוד, שבזה תלוי עיקר הגאולה, לעוררם ולהמשיכם אחר ה' יתברך ...

שורש כל הבריאה הוא הכבוד, כי כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו אלא לכבודו, ועל כן כשבא כבוד חדש לאדם וכו', צריך להיזהר ולהעלותו לה' צבאות - שהוא מלך הכבוד. ומי הוא השוטה שירצה כבודו בהיכל המלך ... ולמען הצדיק האמת, שיהיה לו כל הכבוד והגדולה, שיבואו כל ישראל לכבדו ולהתקרב אליו, כדי שיוכל להדריך אותו בדרך הקדושה, ולהאיר הדעת בעולם, שידעו כולם את ה'.

הוא יגמור בודאי מה שהתחיל לקרבינו לה' יתברך, להסיר לב האבן מבשרינו, וליתן לנו לב בשר. ה' יגמור בעבדו לטובה, בכל האופנים.

אלהינו